

LAPIN
KAMARI-
ORKESTERI

KAMARIKONSERTTI III

MONIROOLIVIERAILU

To 18.3.2021 klo 19.00 Korundi

Olli Mustonen, johtaja ja piano

Wolfgang Amadeus Mozart
1756 – 1791

Pianokonsertto (no 14)
Es-duuri KV 449
I Allegro vivace
II Andantino
III Allegro non troppo

Olli Mustonen
s. 1967

Sekstetto pianolle ja
puhallinkvintetille
I Drammatico e passionato
II Quasi una passacaglia
III Finale

William Walton
1902 – 1983

Sonata for String Orchestra
I Allegro
II Presto
III Lento
IV Allegro molto

Olli Mustosen persoonassa toiminta pianistina, kapellimestarina ja säveltäjänä yhdistyy kokonaisvaltaiseksi muusikkoudeksi harvinaisella tavalla. Hän aloitti musiikkiopintonsa viisivuotiaana, tärkeimpinä opettajinaan Ralf Gothóni ja Eero Heinonen sekä säveltäjä Einojuhani Rautavaara. Sittemmin työ on vienyt hänet kaikille maailman keskeisille konserttilavoille niin omin soolokonsertein kuin yhdessä huippuorkestereiden kanssa.

Olli Mustonen on nimitetty Turun filharmonisen orkesterin taiteelliseksi johtajaksi vuodesta 2021. Viime kausilla Mustonen on esiintynyt mm. Lontoon sinfoniaorkesterin ja Mariinski-teatterin orkesterin, New Yorkin Filharmonikkojen sekä Frankfurtin radion sinfoniaorkesterin solistina. Kapellimestarina hän on viime vuosina tehnyt yhteistyötä kotimaisten orkestereiden ohella mm. Jerusalemin sinfoniaorkesterin, Firenzen Orchestra della Toscanan, Genovan oopperaorkesterin, Kölnin WDR-sinfoniaorkesterin, Melbournen sinfoniaorkesterin, Moskovan Tshaikovski-sinfoniaorkesterin, Northern Sinfonian, Tokion NHK-sinfoniaorkesterin, Viron kansallisorkesterin ja Weimar Staatskapellen kanssa. Perustamansa Helsingin Festivaaliorkesterin kanssa hän on tehnyt kiertueita Keski-Euroopassa, Japanissa ja Kiinassa.

Mustosen sävellystyössä ovat viime aikoina keskeisellä sijalla olleet suurimuotoiset kamarimusiikkiteokset – viime vuosina ovat valmistuneet mm. pianokvintetto ja jousikvartetto. 2019 sai Amsterdamissa ja Lontoossa kantaesityksensä Ian Bostridgelle ja Steven Isserlisille sävelletty, Kalevalaan pohjautuva ”Taivaanvalot” – sinfonia tenorille, sellolle ja pianolle. Beethovenin 250-vuotisjuhlavuoden kunniaksi Bonnin Beethovenhaus tilasi Mustoselta jousiseksteton, joka kantaesitettiin heidän Beethoven-festivaalillaan helmikuussa 2020.

Mustosen levytystuotanto on laaja ja sisältää useita palkittuja kokonaisuuksia, kuten esimerkiksi Edison- ja Gramophone-palkinnot saaneen Alkanin ja Shostakovitshin preludien levytyksen. Muista äänitteistä mainittakoon Beethovenin pianokonserttojen kokonaislevytys Tapiola Sinfoniettan kanssa, Respighin Concerto in modo misolidio RSO:n ja Sakari Oramon kanssa, sekä soololevytyksiä mm. Bachin, Tshaikovskin, Sibeliuksen, Skrjabinin,

Rahmaninovin, Prokofjevin ja Shostakovitshin teoksista. Viimeisin levytysprojekti on Radion sinfoniaorkesterin ja kapellimestari Hannu Linnun kanssa toteutettu Sergei Prokofjevin pianokonserttojen kokonaislevytys, joka on saamassa jatkokseen Béla Bartókin konserttojen levytykset 2020-luvun alkupuolella. Mustonen soitti myös kaikki Prokofjevin pianosonaatit RSO:n sarjassa kahdessa soolokonsertissa kausilla 2016–17. Kuluvina vuosina Mustonen soittaa soolokonserteissa mm. kaikki Beethovenin pianosonaatit.

Mustonen on valittu vuoden 2019 Hindemith-musiikkipalkinnon saajaksi. Paul Hindemithin musiikillista elämäntyötä kunnioittavan palkinnon jakaa Hindemithin kotikaupunki Hanau yhdessä Hindemith-säätiön kanssa. Mustonen on palkittu myös Suomen kulttuuriministeriön Suomi-palkinnolla ja hänelle on myönnetty Suomen Leijonan ritarikunnan Pro Finlandia -mitali vuonna 2003.

/ / /

Vuonna 1781 kääntyi uusi lehti **Wolfgang Amadeus Mozartin** elämässä. Hän sai potkut hovimuusikon virastaan ja suuntasi Euroopan musiikkipääkaupunkiin Wieniin. Taakse jäivät epätyytyttävä ja huonosti palkattu työ, inha esimies piispa Collorodo, isä ja synnyinkaupunki. Wienissä kilpailu säveltäjien kesken oli kuitenkin kovaa, vakituiset tulot taaksejäänyttä elämää ja elämäntyöyi lavea. Ylivertaisena pianovirtuoosina Mozart löysi ekologisen lokeronsa juuri pianokonserttojen parista. Seuraavina vuosina pianokonsertot olivat pääasiallinen tulonlähde ja sävellystahti hengästyttävä: monta konserttoa esityskaudessa, joskus jopa parin viikon välein - esittäjänä aina maestro itse. Konsertto no 14 näki päivänvalon vuonna 1784, ja sitä on luonnehdittu ensimmäiseksi Mozartin kypsien pianokonserttojen sarjassa.

Nina Ronkainen

Olli Mustosen Sekstetto pianolle ja puhallinkvintetille perustuu hänen vuonna 2015 kantaesitettyyn Pianokvintettoonsa. Puhallinversio sai ensiesityksensä Uudenkaupungin Crusell-viikolla vuonna 2016. Teos on energinen, ja siinä on kenties Mustosen soittoakin kuvaavaa herkkyyttä, kirpeyttä ja iskevyyttä.

Ensimmäinen osa on nimensä mukaisesti tulvillaan draamaa ja intohimoa. Osan tunnelmassa on kaikuja Mustosen toisesta sinfoniasta lisänimeltään Johannes Angelos.

Toinen osa kurottaa menneisyyteen muistellen vanhaa hovitanssia passacagliaa, jonka hieman surumielisesti niaavaa teema värityy variaation kautta. Mustosen lisäksi monet säveltäjät, esimerkiksi Hindemith, Britten, Webern ja Schönberg ovat muovanneet 1600-luvulta peräisin olevan passacaglian muotoon sävelideoitaan. Ehkä Mustosen yhteydessä passacagliaan liittyy myös vanhan musiikin tärkeä soitin cembalo, jota soittaessaan säveltäjä oppi hahmottamaan musiikkia pikkupoikana: ”Oli ehkä ensimmäinen tai toinen cembalotuntini, jolloin soittamisen kaikki kolme tasoa, nuotit, koskettimisto ja kuulokuva yhdistyivät yhdeksi kolmiulotteiseksi kuvaksi. Tunnin päätyttyä juoksin ulos luokasta ja sanoin sisarelleni ja vanhemmilleni: Hei nyt mä opin ne nuotit!”

Sekstetton viimeinen osa alkaa hieman empien, mutta kerii vauhtia matkalla, ja viimeisiin säveliin saavutaankin iloisen vauhdikkaasti. Olli Mustosen säveltäessä intuition ja tietoisien ajattelun välinen dialogi on keskeistä. Näin kevättalveen, kun huonekasvien mullanvaihto jo houkuttaa viherpeukaloita ja kesäkukkaistutuksien suunnitelmia syntyy ruutupaperille, sopii Mustosen sävellysopettajaltaan Einojuhani Rautavaaralta perimä ajatus säveltäjästä nuottien ja teoksen puutarhurina; taitamaton puutarhuri voi tappaa kasvin, hyvä puutarhuri saa sen kukoistamaan.

Heli Haapala

William Waltonin Sonata Jousiorkesterille on sovitettu Waltonin toisesta jousikvartetosta vuonna 1971. Viimeisen osan sovituksesta vastasi Sir Malcolm Arnold säveltäjän itsensä valvonnassa, ja sitä korjailtiin useita kertoja kustannusta varten vielä vuoden 1973 lopulla.

Walton sävelsi uransa aikana vain kaksi jousikvartettoa, ja tämä a-molli-kvartetosta sovitettu jousiorkesteriversio edustaa sävelkieleltään perinteisempää Waltonia. Tosin Walton joutui kamppailemaan sävellyksen kanssa, ja kirjoitti ystävälleen ”kamppailevansa itsetuhoisesti neljän jousisoittimen kanssa pääsemättä lainkaan eteenpäin”. Myöhemmin hän kirjoitti samalle ystävälleen ”päässeensä irti piikkilankasotkuista” eikä teosta

kuunnella voi aavistaa säveltäjän ponnisteluja sen loppuun saattamisessa.

Sonatan nopeat osat ovat iskevän rytmikkäitä ja sähköitä, kun taas hitaiden jaksojen laulavat linjat tuovat mieleen myös Waltonin alttoviulukonserton tumman melodisuuden. Illan vierailijamme, Olli Mustonen, kuvailee teosta näin: "Waltonin sävelkieli on tavattoman sielukasta, aitoa ja syvästi koskettavaa - vaikuttavan ja pysäyttävän hitaan osan jälkeen finaali huipentaa koko teoksen, kohoten hypnoottisten ja erikoisten rytmien lietsomana lopulta aivan huimaaviin, ekstaattisiin korkeuksiin."

Taru Lehto

I-viulu

I-konserttimestari Abel Puustinen
II-konserttimestari Iida Lymi
Nina Ronkainen
Renata Mojzer

II-viulu

Kaia Voitka
Riikka Silvonen
Ulla Hakoköngäs

Alttoviulu

Taru Lehto
Max Nyman
Tuukka Susiluoto

Sello

Lauri Angervo
Laura Martin

Huilu

Heli Haapala

Oboe

Philip Haworth

Klarinetti

Pekka Niskanen

Fagotti

Antal Mojzer

Käyrätorvi

Ilkka Puputti

Kontrabasso

Heidi Rahkonen